

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **21 listopada 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **W. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o rentę socjalną

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **31 lipca 2012 r.** sygn. akt **IV U 960/10**

I o d d a l a apelację,

II przyznaje adwokatowi G. S. – Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 256, 25 zł (dwieście pięćdziesiąt sześć 25/100) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu.

Sygn. akt III AUa 1047/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 sierpnia 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. odmówił wnioskodawcy W. K. prawa do renty socjalnej w trybie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. nr 135, poz. 1268 ze zmianami).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał orzeczenie komisji lekarskiej Zakładu z dnia 10 sierpnia 2010 r. – w której stwierdzono, iż wnioskodawca jest trwale i całkowicie niezdolny do pracy, jednakże niezdolność ta nie pozostaje

w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole ani w trakcie studiów.

W. K. odwołał się od decyzji ZUS do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie, domagając się jej zmiany i przyznania prawa do renty socjalnej. Podniósł, iż przyczyną jego niezdolności do pracy jest choroba H., która jest uwarunkowana genetycznie i powstaje w okresie prenatalnym. Podkreślił, że niezdolność do pracy powstaje stopniowo w miarę rozwijania się choroby i jej objawów.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J., wnosił o oddalenie żądania wnioskodawcy, z tego samego względu, który legł u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie wyrokiem z dnia 31 lipca 2012 r. oddalił odwołanie W. K..

Sąd wskazał na niesporne okoliczności w sprawie tj. wiek wnioskodawcy, okoliczność że był on wychowankiem domów dziecka i po 18 roku życia nie uczęszczał do żadnej szkoły, a także na datę złożenia wniosku o rentę socjalną. Dalej Sąd wskazał na przebieg postępowania orzeczniczego przed organem rentowym poprzedzającego wydanie zaskarżonej w przedmiotowym postępowaniu decyzji.

Celem weryfikacji oceny stanu zdrowia wnioskodawcy Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu: neurologii, psychiatrii oraz psychologa. Biegli w opinii z dnia 27 grudnia 2010 r. rozpoznali u opiniowanego (...) H. i stwierdzili poważne zaburzenia wyższych czynności psychicznych tj. mowy, myślenia, pamięci, uwagi, motoryki oraz osobowości i zachowania w przebiegu postępującego procesu otępiennego ze zniedołężnieniem i całkowitą zależnością od otoczenia. Jednocześnie biegli wskazali, że dokumentacja medyczna wnioskodawcy wskazuje na podjęcie przezeń leczenia neurologicznego dopiero od 2004 r. wobec czego nie można przyjąć powstania jego niezdolności do pracy przed ukończeniem 18 – go roku życia. Biegli podali dalej, że choroba H. jest dziedziczną chorobą zwyrodnieniową mózgu która zwykle ujawnia się w wieku średnim (...) oraz po kilku latach otępieniem psychicznym. Choroba ta w 90% przypadków ujawnia się między 21 a 60 rokiem życia, zaś przed 10 rokiem życia zaledwie w 6% przypadków. Skoro u wnioskodawcy w 2004 r. rozpoznano łagodne zaburzenia poznawcze, to do rozwoju jego zaburzeń doszło między 2004 a 2010 r.

W opinii uzupełniającej z dnia 24 stycznia 2011 r. ten sam zespół biegłych lekarzy sądowych biegli wskazał, że za datę powstania częściowej niezdolności wnioskodawcy do pracy można przyjąć 4 października 2004 r., tj. hospitalizacji w Oddziale Neurologicznym Szpitala w B., pomimo nie stwierdzenia w tej dacie objawów ruchowych choroby H.. Biegli wskazali, że wnioskodawca stał się całkowicie niezdolny do pracy i samodzielnej egzystencji z dniem 2 czerwca 2008 r.

Wobec zarzutów zgłoszonych przez odwołującego Sąd przeprowadził dowód z opinii innego zespołu biegłych: lekarza specjalisty z zakresu psychiatrii i psychologa oraz z samodzielnej opinii biegłego lekarza neurologa.

Biegli psychiatra i psycholog stwierdzili, że odwołujący cierpi na genetyczną chorobę H. przebiegającą z postępującym otępieniem, co ogranicza sprawność jego organizmu w stopniu powodującym jego całkowitą niezdolność do pracy. Na podstawie analizy zebranej dokumentacji medycznej biegli wskazali, że natężenie objawów powodujące znaczne zaburzenia w funkcjonowaniu wnioskodawcy wystąpiło w styczniu 2005 r., którą to datę należy uznać za datę powstania całkowitej niezdolności do pracy. Biegli podkreślili, że choroba na którą cierpi ma charakter wrodzony, a występujące objawy są jedynie jej następstwami.

Także biegły specjalista z zakresu neurologii stwierdził, że z uwagi na chorobę H. wnioskodawca jest trwale, całkowicie niezdolny do pracy od stycznia 2005 r., a niezdolność ta nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed 18 rokiem życia.

Dokonując oceny zebranego materiału dowodowego Sąd uznał zebrane w sprawie opinie za w pełni wiarygodne, podkreślając, iż zostały one wydane przez lekarzy o specjalizacjach odpowiadających schorzeniu dolegającemu W. K. w

oparciu o wyniki samodzielnych badań jak i analizę dostępnej dokumentacji lekarskiej. Biegli dokonali wszechstronnej analizy stanu jego zdrowia i jednoznacznie stwierdzili, że jest on trwale całkowicie niezdolny do pracy i niezdolność ta nie jest konsekwencją naruszenia sprawności organizmu opiniowanego przed 18 rokiem życia.

W podstawie prawnej wyroku Sąd powołał art. 4 ustawy o rencie socjalnej oraz art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie zaskarżył w imieniu wnioskodawcy jego pełnomocnik, który zarzucając naruszenie art. 4 ustawy o rencie socjalnej wniósł o jego uchylenie i przyznanie prawa do renty socjalnej z jednoczesnym zasądzeniem kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o jego uchylenie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W ocenie apelującego Sąd dokonał błędnej wykładni art. 4 ustawy o rencie socjalnej uznając, że przez „naruszenie sprawności organizmu” należy rozumieć ujawnienie się objawów choroby H., a nie samo wystąpienie choroby, która z uwagi na charakter choroby genetycznej wystąpiła w dniu narodzin wnioskodawcy. Podkreślał, że biegli wskazali w opinii, iż choroba na którą cierpi wnioskodawca ma charakter wrodzony, a objawy są jedynie jej następstwami. Tym samym w jego ocenie doszło do powstania naruszenia sprawności organizmu wnioskodawcy przed ukończeniem 18 roku życia i ujawnieniem się objawów choroby w późniejszym okresie.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając apelację zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu, bowiem wyrok Sądu Okręgowego jest – w ocenie tut. Sądu - wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu, zaś w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie występują jakiegokolwiek przesłanki zaskarżenia mogące wyrok ten wzruszyć, w szczególności te, które Sąd II instancji ma na uwadze z urzędu (art. 378 § 1 kpc).

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne jak i prawne poczynione przez Sąd I instancji. W ocenie tut. Sądu przeprowadzone przez Sąd Okręgowy postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy wnioskodawca W. K. jest całkowicie niezdolny do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu które powstało przed ukończeniem przez odwołującego 18 roku życia należy uznać za wyczerpujące.

Badając prawidłowość dokonanej przez Sąd I instancji oceny dowodów związanych z datą naruszenia sprawności organizmu W. K. skutkującej powstaniem obecnie całkowitej niezdolności do pracy, należy stwierdzić, że ocena ta nie jest oceną dowolną, ale mieszczącą się w granicach oceny swobodnej o jakiej stanowi art. 233 § 1 kpc mający swe pełne zastosowanie, także do oceny dowodu z opinii biegłych - na podstawie którego to dowodu dokonał ustaleń Sąd. Sąd Okręgowy dzieląc bowiem zgodne konkluzje opinii sporządzonych przez dwa niezależne zespoły biegłych lekarzy specjalistów z zakresu: neurologii, psychiatrii oraz psychologa o braku związku stwierdzonej u wnioskodawcy całkowitej niezdolności do pracy z naruszeniem sprawności jego organizmu powstałym przed 18 rokiem życia, miał na względzie te wszystkie wypracowane w orzecznictwie sądowym kryteria oceny tego dowodu, które przemawiają za przyjęciem jego miarodajności (bliżej o tych kryteriach w orzeczeniach Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1990 r. I PR 148/90 OSP 1991 nr 11-12, poz. 300, 14 września 1995 r. II URN 31/95 OSNAP 1996 r., nr 7, poz. 103, czy z dnia 7 listopada 2000 r. I CKN 1170/98, OSN 2001/4/64). I tak zauważyć przyjdzie, że biegli dysponowali wiadomościami specjalistycznymi, niezbędnymi do stwierdzenia okoliczności mających istotne znaczenie dla sprawy (dobór biegłych uwzględnił bowiem zasadnicze występujące u odwołującego schorzenie mogące mieć związek z utratą przez niego zdolności do pracy). Zauważyć także przyjdzie, iż wszyscy lekarze wypowiadający się w toku postępowania administracyjnego i sądowego na temat związku pomiędzy stwierdzoną u odwołującego całkowitą niezdolnością do pracy, a naruszeniem sprawności jego organizmu powstałym przed 18 rokiem życia uznali, że taki związek nie zachodzi. W tym miejscu należy wskazać, iż wnioski biegłych nie mogły być inne, a to wobec braku dokumentacji medycznej sprzed 3 kwietnia 1977 r. wskazującej na wystąpienie u wnioskodawcy objawów choroby H. przed tą datą, bowiem „naruszenie sprawności organizmu” o jakim mowa w art. 4 ustawy o rencie socjalnej musi być potwierdzone dokumentacją medyczną pochodzącą z okresu na który ma być ono ustalone (vide – wyrok Sądu Najwyższego z

9 grudnia 1997 r., II UKN 385/97, OSNAPiUS 1998/19/583). Brak takiej dokumentacji uniemożliwia poczynienie ustalenia, że naruszenie sprawności organizmu W. K. nastąpiło przed ukończeniem przezeń 18-go roku życia.

Okoliczność, że choroba skutkująca obecnie u wnioskodawcy utratą zdolności do pracy ma charakter genetyczny - jak wskazali biegli wrodzony - nie ma wpływu na spełnienie przezeń przesłanki wymienionej w art. 4 ustawy o rencie socjalnej. Podkreślić wypadnie, iż renta socjalna ma charakter świadczenia kompensującego brak możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczenia społecznego ze względu na to, że całkowita niezdolność do pracy lub naruszenie sprawności organizmu ubezpieczonego powstało przed jego wejściem na rynek pracy (vide – wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 2010 r. o sygn. akt II UK 172/09, LEX nr 584202; wyrok Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2008 r. o sygn. akt I UK 264/07, M. P. Pr. 2008/10/548). Samo więc istnienie choroby, która nie dawała żadnych objawów, nie naruszała w jakikolwiek sposób sprawności jego organizmu i pozostawała bez wpływu na zdolność wnioskodawcy do pracy nie może skutkować przyznaniem mu prawa do renty socjalnej.

Mając więc powyższe na uwadze - z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych - na podstawie art. 385 kpc orzeczono jak w sentencji.

Zarządzenie:

- (...)

-(...)